

40 din., četrt leta 20 din., mesечно 10 din.
Izven Jugoslavije: Celo leto 140 din. Inse-
rati ali oznanila se zaračunajo po dogovoru;
pri večkratnem inseriranju primeren popust.
Uredništvo sprejema naročilno, inserate
in reklamacije.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

STRAŽA izhaja v ponedeljek, sredo in petek.
Uredništvo in upravnništvo je v Mariboru.
Koroška cesta št. 5 Z uredništvom se mo-
govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure.
Rokopisi se ne vračajo.
Nezaprite reklamacije so poštnine prost.
Telefon Interurban št. 113.

Angleške volitve in zunanja politika.

Angleške volitve zanimajo svet veliko bolj, kakor volitve katerekoli države. To zanimanje se ni samo ja-
vilo v tem, da je pretekli četrtek in petek radio imel
polno posla z donajanjem ne kakšnih koncertnih in ka-
baretnih točk, marveč poročil o izidu angleških volitev.
Vsi časniki se že nekaj dni ponajveč pečajo z razmiš-
ljanjem o rezultatu teh volitev.

Rezultat je res takšen, da presega vse pričakovanje
na eni, vso bojazen na drugi strani. Bojazen je bila, na
strani liberalnih svobodomiselnih elementov. Da bodo
angleški liberalci pri volitvah pretrpeli poraz, to je bilo
pričakovati. Da pa bodo pretrpeli popoln polom ter
od 168 mandatov, ki so jih imeli, rešili samo 44, to je
več, nego se je bal najbolj črnogleden pristaš liberal-
nega meščanstva. Velik nauk angleških volitev je pred-
vsem v tem, da je meščanski liberalizem popolnoma
nesposoben za rešitev velikih socialnih in gospodarskih
nalog sedanjega časa. Tok časa je na Angleškem vrgel
na površje dve veliki struji: ena je struja starih narod-
nih tradicij, združenih s smislom za potrebne socialne
reforme, druga pa je radikalna preobrazitev socialnih
razmer v smislu Marxovega socializma. Med obema
strujama je kakor med ogromnima mlinskima kame-
noma obležal stisnjen in zmečkan meščanski liberali-
zem.

Izenadeni so tudi konservativci, ki so od 256 man-
datov narasli na 415 ter tako imajo dvetretjinsko veči-
no. Na tako zmago sami niso računali, ker niso si bili
v svesti, da imajo med narodom tako ogromen kapital
zaupanja.

Izenadena je kajpada tudi delavska stranka, ki je
računala na to, da postane največja stranka na Angleš-
kem, pa je od 193 mandatov padla na 152. Njena to-
lažba je v tem, da je stranka bodočnosti v čemer jo
potrjuje veliko število volilcev, ki znaša 5.5 milijonov,
dočim je za konservativce glasovalo 7.7 milijonov.

Kakšne spremembe bo v notranji politiki rodil re-
sultat sedanjih volitev na Angleškem, nas v tem mo-
mentu ne zanima toliko. Prirodno je, da se predvsem
vprašamo, ali in koliko bo konservativna zmaga na
Angleškem vplivala na smer in metode angleške zu-
nanje politike.

V pošteviden prideta v prvi vrsti dve točki, in sicer Ru-
sija in ženevski garancijski protokol. Kar se Rusije tiče,
je znano, da je delavski voditelj Macdonald kot pre-
sednik angleške vlade dne 1. februarja 1924 priznal
sovjetsko rusko vladu s pripombo, da bo to priznanje
spravilo po obče veljavnih načelih mednarodnega pra-
va avtomatično (samogibno) v veljavo vse prejšnje po-
godbe, da se mora urediti vprašanje medsebojnih ter-
jatev bodisi vlad, bodisi državljanov ter da se mora od
ene ali druge strani opustiti vsaka sovražna propagan-
da. Meseca septembra je Macdonald zaključil z zastop-
niki ruske sovjetske vlade trgovsko in gospodarsko po-
godbo, ki dosedaj še ni potrjena ne od ruske vlade ne
od angleškega parlamenta.

Kakšno stališče bo nova konservativna vlada za-
vzela napram priznanju sovjetske ruske vlade?

Ne da se zanikati, ker to potrjujejo dejstva, da je
ruska sovjetska vlada že od svojega početka proti Angleš-
ki zavzela sovražno stališče ter proti njej zlasti po Aziji
vodila sovražno propagando. V poletju 1920 je sovjetska
vlada sklicala panazijski — vseazijski — kongres, ka-
terege se je udeležilo nad 1800 odposlancev iz vseh de-
lov Azije in kateremu je predsedoval Zinovjev, pre-
sednik komunistične internacionale. Kongres je naslo-
vil slovesen poziv na vse vzhodne narode, ki je bil pre-
stavljen na vse orientalske jezike in v mnogoštevilnih
izvodih razširjen po vsej Aziji. Ta poziv končuje s te-
mi besedami: »Pozivljamo vas na sveto vojno za vašo
svobodo in življenje. Vstanite moške Indije, ki ležite po-
teptani na tleh, izstradani in usuznjeni! Vstanite kmetje
Anatolije, ki vzdihujete in krvavite pod trinoštvom
krvososov. Vstanite moške Arabije in Afganistana, ki
ste po zaslugi Angležev odrezani od ostalega sveta! Vstanite
proti sovražniku človeškega rodu, proti imperi-
alistični Angliji!«

Boljševiki so si kot središče svoje propagande v
srednji Aziji izbrali Taškent, glavno mesto Turkesta-
na, odkoder se njihova agitacija širi po Perziji, Afga-
nistanu in Indiji. Glavna poteza pri tej obsejni propa-
gandi je bila zveza s Kemalovo Turčijo, ki je prešinjena
s sovraštvom proti evropskim državam. Cilj kemalistov
je združenje vsega mohamedanskega vzhoda. Kemal
skuša v zvezi z Rusijo razdreti zvezo antantnih držav.
Pri tem računa na simpatije Nemčije. Značilno je de-
jstvo, da je vojaška pogodba med boljševiško Moskvo in
tursko Angoro meseca oktobra 1922 bila sklenjena v
Berlinu.

Obstoja torej velika ruska in turška fronta pod pa-
tronanco Nemčije, za to fronto pa se zbira ogromna ma-

sa narodov Azije, katere sovjetska vlada pridobiva za
svoje nazore in namene.

Pred temi dejstvi Anglija ne more zapirati oči, in
to tem manj, ker v angleških dominijonih in kolonijah
vlada vrenje in nemir. V Indiji so baš zadnje dni se
godile obsežne aretacije zarotniških elementov, ki so
hoteli z bombami in drugim orožjem odstraniti visoke
angleške uradnike. Vre tudi v Egiptu, kjer se egiptovski
nacionalizem odločno in brezobzirno dviga zoper an-
gleško nadvlast. Radi mesta Mosul ob Tigrisu v Me-
zopotamiji vlada oster spor Anglije s Kemalovo Tur-
čijo. Situacija ni torej lahka in nova angleška vlada bo
stavljena pred dalekosežna vprašanja, katera bo marala
rešiti.

Pri znani preudarnosti in previdnosti angleške zu-
nanje politike se ni treba bati, da bi Anglija zavzela
sovražno stališče proti sovjetski vladi. Priznanje te vla-
de, izvršeno po Macdonaldu, popolnoma spada v okvir-
je angleške politike. Zato se na tem dejstvu ne bo nič
spremenilo. Vprašanje pa je, kaj bo z rusko-angleško
pogodbo. Da bi bila sprejeta tako, kakor je bila sklen-
jena, na to ni menda misliti. Saj je ta pogodba bila med
volilnim gibanjem glavno agitačno sredstvo zoper rus-
ko politiko delavske stranke in njenega voditelja. Ako
bo konservativna vlada sprejela to pogodbo, se bo to
zgodilo samo z velikimi spremembami in kavelami (za-
varovalnimi pristavki).

Druga velevažna točka v zunanjepolitičnem pro-
gramu nove angleške vlade je ženevski protokol, spre-
jet od Zveze narodov, ki ima namen odstraniti vojno in
omejiti oboroževanje. Anglija je bila med tistimi 54
državami, ki je po svojem zastopniku lord Parmooru
pristala na ta protokol. Ali bo konservativna vlada po-
trdila ta protokol? Utemeljeno je upanje, da bo to sto-
rila. Anglija je vedno bila v prvi vrsti tistih vlasti, ki so
zahtevale razorožitev ali vsaj omejevanje oboroženosti.
Ravno ta njena zahteva je vzbudila pri drugih državah,
zlasti pri Franciji, nekaj sumu proti namenom Anglije.
Angleška zahteva se je vedno samo ozirala na oboro-
ženost na kopnem, dočim bi naj angleško brodogeje s
svojo ogromno oboroženostjo ostalo izven debate. Spričo
tega je Francija postavila v ospredje zahtevo po var-
nosti držav. Obe ti ideji sta sprejeti v ženevski proto-
kol ter tvorita njegovo bistvo. Da bi Anglija sedaj na-
pram temu protokolu zavzela absolutno odklonilno sta-
lišče, je skoro nemogoče. Saj je njen prejšnji zastopnik
pri Zvezi narodov, konservativec lord Robert Cecil, ki
se bo sedaj menda vrnil v Zenevo, izdelal posebni ga-
rancijski pakt. Pričakovati pa je, da bo Anglija zahte-
vala nekatere spremembe tega protokola, ker ni voljna,
da bi svoje brodogeje dala na razpolago in pod komando
Zveze narodov.

V razmerju do Francije ne bo prišlo do nikakih
pomembnejših sprememb, marveč se bo Macdonaldova
politika sodelovanja s Francijo v svrhu pomirjenja Ev-
rope in človeštva nadaljevala. To bo tem lažje, ker se
je po sprejetju Dawesovega načrta reparacijsko vpra-
šanje med Nemčijo in Francijo približalo rešitvi ter se
je h krati tudi pripravila likvidacija ruhrskega pro-
blema.

V Nemčiji je izid angleških volitev bil sprejet samo
z delnimi simpatijami. Zlasti veleindustrijski krogi opo-
zarjajo na to, da pridejo konservativci, ki so priznani
protektorji angleške industrije, na vladu baš tisti čas,
ko se je začela zopet dvigati nemška industrija, stara
konkurentinja angleške industrije.

Kar se tiče naše države, se v odnosajih Anglije do
kraljevine SHS ne bo kaj posebnega spremenilo. Saj
Macdonald ni niti izmenjal angleškega zastopnika v
Beogradu, ki pripada konservativni stranki. Pašiča ne
navdaja neskajeno veselje nad zmago angleških kon-
servativcev, med katerimi ni nikdar užival posebnih
simpatij ne med vojno, ne po vojni. Geslo konserva-
tivne angleške vlade bo ono, kojega se je konservativna
stranka vedno držala, namreč pomirjenje in sporazum.
Naj bi to geslo našlo odmev tudi v naši državi!

Politične beležke.

Nekaj o vzrokih naših stalnih državnih kriz. Radikalna
stranka je ustvarila po šestletnem kaotičnem upravljanju
države brez pravega političnega kompasa, brez stalnega
političnega kurza na vseh poljih državne uprave, pri vseh
državnih organih nekako nestalnost, začasnost in koleb-
ljivost. Iz ravnokar navedenega je tudi utvarjeno načelo:
osigurati se materialno za vsako ceno in vsemi mogočimi
sredstvi. Od tega ravnokar pribitega principa, ki so ga
ustvarili pred vsem ministri in odgovorni politiki, pa do
korupcije državnega uradništva pač ni bilo daleč in tako
se je pri nas razpasla korupcija kot nekaj politični sistem.
Ko je bilo pri nas potem političnega sistema pokvarjeno
in okuženo uradništvo, so prišli vsi pošteni elementi do
prepričanja, da naša država pod radikalnim vodstvom ne
čuti ne moralnih in ne materialnih obveznosti napram
podložnim. Radi te moralno materialne brezčutnosti od

najvišje strani si je začel državni uradnik sam jemati na-
grado za svoje delo in prijadrali smo že tako daleč kot v
nekdanji Turčiji, ki tudi ni mogla sama plačevati svojega
uradništva. Na drugi strani pa nam kažejo famozne afere
radikalnih ministrov in politikov, koliko je vredna avtoriteta
naše države kot moralni, pravni in politični subjekt,
ki nima moči, da bi zaščitila svoje podanike, od katerih za-
hteva vse in jim odvzema, kar more. Radi grabežljivosti
upravnih organov se ustvarja utis, da dela država na pro-
past lastnega naroda. In današnja kriza vendar ni prav nič
drugega, kakor nova izdaja onih permanentnih državnih
kriz, ki so pri nas na dnevnem redu od izglasovanja vidov
danske ustave in še celo od poprej. Lahko pa rečemo, da
je jedro sedanje krize slabo razumevanje hrvatsko-srbs-
kega problema. In ako je temu tako, potem bi ne bilo nič
bolj nujno logičnega, nego ta problem, ki se je začel pod
Davidovičev vladu bolje razumevati, rešiti sporazumno,
ker ravno za tako rešitev je baš sedaj v narodu največ
volje in razpoloženja. Srbski narod ni poznal Hrvatov, ne
njihovih političnih teženj in potreb, ampak edina poročila
o politični psihologiji Hrvatov so prihajala v Beograd pre-
ko izvedenca za hrvatske zadeve — Svetozarja Pribičevića.
Ker je pa ta politika potom izvedenca Pribičevića doživela
fijasko, bi pač moral narekovati navaden zdrav razum, da
se za bodočnost zavzame dosedanj hrvatski izvedenec in
njegova politika, ki je eden glavnih vzrokov dosedanjih
naših vednih kriz. To vedno menjavanje in eksperimentiranje
z nasilnimi političnimi metodami je izzvalo nevoljo v kra-
jih, ki so se pridružili Srbiji po prevratu. In ta nevolja
radi načelnih političnih metod se je prenesla od Pašiča
in Pribičevića tekom let na celi srbski narod. Ker pa se-
daj uvideva vsakdo, da je dosedanje nasilni sistem nekaj
nemogočega za bodočnost, potem je pač najbolj logična
potreba, da se dosedanja nasilnost zamenja sporazumno
z nekaj boljšim in potem bo odstranjen glavni vzrok vseh
naših državnih kriz.

Mandator Timotijević.

Davidovičev demokratski klub je vzel samo na znanje,
da je dobil njegov član mandat za sestavo vlade in potem
se je napolnil Timotijević od voditelja do voditelja. Demo-
kratski klub mu ni mogel dati kakega posebnega priporo-
čila na to pot, ker je Timotijević dobil mandat na precej
neprimeren način. Dobil ga je na dan, ko se v Beogradu
navadno ne dela in povrh še v odsotnosti Ljube Davidovi-
čica, ki ni samo šef stranke in kluba, ampak tudi voditelj
politike, ki naj bi veljala tudi za novo zvezno vladu. Ne-
primernosti se menda vsi, ki so spravili Timotijeviću v ro-
ke mandat, tudi zavedajo in zato se je njegova misija za-
čela v Davidovičevi odsotnosti. Moralne pomoči mu Da-
vidovičev klub ni mogel dati že iz načela, da morajo man-
datorji sami vsebovati tako moralno moč.

Česti sestanki Timotijevića s Pašičem in slavonspevi,
ki jih je prinašal nanj Pribičevićev tisk, so ustvarili po-
trebo, da se mandatorja Timotijevića od strani parlamen-
tarne večine in od pribornikov politike sporazuma in po-
štenja temeljito izpraša. To je najboljše izvedel predsednik
Jugoslovanskega kluba dr. Korošec, katerega je Timo-
tijević od zastopnikov bloka najprej obiskal.

Razgovor med dr. Korošcem in Timotijevićem je po-
tekal takole:

1. »Kaj mislite o sporazumu in o metodah, s katerimi
bi na miren način prišlo do iskrenega sporazuma med Slo-
venci, Hrvati in Srbi in to s posebnim ozirom na Vašo
preteklost in na preteklost radikalov?« — G. Timotijević
o metodah ni dal nobenega odgovora. To pa je zelo važno
vprašanje, ker metode, ki jih je uporabljal PP režim, ne
vodijo do sporazuma. Glede svojega stališča o sporazumu
je dejal, da je vedno mislil in da še misli, da je program
bloka premalo konkretiziran in da bi se moral pri delu za
sporazum reševati hkrati ves kompleks vprašanj, ki se ti-
čejo sporazuma, ne pa razpravljati samo o posameznih
periodah, oziroma o enem delu sporazuma sedaj, o dru-
gem delu pozneje. Kar se tiče radikalov, misli, da radikalni,
ki so nasprotniki sporazuma, ne bi mogli biti člani vlade,
s čemer ni rečeno, da ne bi mogli biti člani vladne večine.

2. »Kaj mislite o sodelovanju radikalov, ki so proti
sedanjemu ostremu kurzu pobijanja korupcije?« Odgovor:
»Ti radikalni ne bi šli v vladu; korupcija bi se še nadalje
pobijala.«

3. »Kaj mislite o sodelovanju Radičevcev v vladi?«
Odgovor: »Seveda lahko sodelujejo pod gotovimi pogoji,
ki so približno isti, ki so jih dali radikalni na skupni seji
voditeljev radikalov in bloka na dvoru. Ti pogoji pa so bili
za HRSS žaljivi.«

4. »Kaj mislite o oboroževanju nekaterih meščanov
in organizacij, katerih oboroževanje je naperjeno proti dru-
gim sodržavljanom? Kaj mislite ukreniti za razorožitev že
oboroženih?« Odgovor je bil zelo nejasen. Timotijević se
je skliceval samo na neke obstoječe zakone, ni pa pove-
dal, kaj hoče po obstoječih zakonih tudi konkretno ukre-
niti.

5. »Kaj mislite o brezpogojni branitvi parlamentarizma?« Odgovor je bil popolnoma nejasen.

6. »Kaj mislite o vmešavanjih neparlamentarnih faktorjev v politiko in v reševanje krize?« To vprašanje je vzel g. Timotijević na znanje, ni pa dal nobenega odgovora.

7. »Kaj mislite o Pribečevićevem sodelovanju?« Odgovor: »Mislim, da ne bi mogel biti v vladi, ker se je njegova skupina vedno izjavila proti sporazumu.«

8. »Ali imate volilni mandat?« — »Nimam!« —

Dr. Korošec je izjavil, da mu definitivnega odgovora ne more dati, ker se vsi poslanci Jugoslovanskega kluba nahajajo izven Beograda. Sklical jih bo na sejo in bo dal odgovor.

Odgovarjanju mandatorja Timotijevića na jasna in potrebna vprašanja dr. Korošca je primeren tudi odgovor, katerega je podal v petek Jugoslovanski klub. Ta odgovor se glasi: »Veledenjeni gospod! Jugoslovanski klub je imel danes dne 31. oktobra sejo, na kateri se je razpravljalo o Vašem mandatu za sestavo nove vlade. Toda blagovolite oprostiti, klub še ni mogel končno veljavno sklepati, ker mu njegov predsednik, ki je z Vami razpravljal, ni mogel odgovoriti na vprašanje, ali so radikalni voljni podpirati vlado z Vašim programom in pod katerimi pogoji so to voljni storiti. Veledenjeni gospod! Mislimo, da je naše vprašanje popolnoma opravičeno, ker se radikalna stranka (lojalno priznavamo izjeme) dosedaj v svoji celokupnosti še ni javno izrekla za dosedanje politiko sporazuma, reda, zakona in borbe proti korupciji, kakor jo je vodila Davidovičeva vlada in katere politika se mora nadaljevati. Jugoslovanski klub ostane zbran, dokler ne dobi od Vas, veledenjeni gospod, zaprosenega odgovora. Sprejmite tudi ob tej priliki izraz našega spoštovanja. Beograd, dne 31. okt. 1924. Za Jugoslovanski klub: dr. A. Korošec.«

Podpredsednik HRSS se je o mandatu Timotijevića tako-le izjavil: Mi sploh ne razumemo, kaj se hoče s to kombinacijo. Timotijević ni niti predstavnik, niti vodja kakšne parlamentarne skupine. Parlamentarni red zahteva, da se vedno dela s šefom ali voditeljem stranke. Mi imamo v Davidoviču zaupanje, ker nam daje jamstva za izvedbo ideje sporazuma. Poleg te ideje pomeni tudi mnogo Davidovičeva osebnost, ker je on pošten, hraber in dosleden. Timotijeviću pa mnogo manjka. On se pred vsem nikdar ni izjavil za pristaša sporazuma s Hrvati. On je res v Davidovičevi skupini, a je v njej menda edini, ki se v pogledu sporazuma še ni jasno izjavil. Ravno nasprotno se nepristano govori po listih o izstopu iz kluba in to ravno radi Davidovičeve politike sporazuma. Ker za politiko sporazuma ni gotov in odločen, se z njim ne more delati. Glavni vzrok, da njegove kombinacije ne sprejemamo, je pa ta, ker ne razumemo, da bi bila potrebna, ko imamo vendar Davidovičovo kombinacijo, ki je povrh še parlamentarna. Ne sme se pustiti, da bi mimo voditeljev strank sestavljali vlade navadni člani, izvečeni iz strank. S tem se dela samo zmeda v položaju in v strankah. Kabinet Timotijevića bi lahko služil samo kot prehod k PP vladi, ne more pa pomeniti koraka bližje sporazumu.

Po svetu.

Mussolini in general Cadorna. Italijanski predsednik vlade Mussolini hoče zopet spraviti na položaj bivšega generalisimusa Cadorna, ki je med vojno vsled neuspehov italijanske vojske padel v nemilost in bil upokojen. Cadorna bo z Mussolinijem nastopil na nekem velikem političnem shodu in s tem bo zopet uveden v javno in državno življenje.

Politični pretepi v Italiji. Fašisti proslavljajo obletnico svojega pohoda v Rim in polastitve vlade. Prvi dan te proslave je prešel še precej mirno, drugi dan pa so že bili najprej krvavi pretepi v Rimu, potem pa tudi v drugih mestih. Najhujše je bilo v Genovi. Najprej so se fašisti na ulici spopadli z delavci, ki so kakorkoli izražali svojo nasprotnost fašistovskim manifestacijam. Ker je po dnevi policija preprečila spopade med masami, se je na sovraštvo med vladajočimi fašisti in opozicijo dalo duška tembolj ponoči. Na raznih krajih se je streljalo, bilo je na obeh straneh več mrtvih in celo policijskega šefa v Genovi, ki je član fašistovske milice, so našli nevarno ranjenega izven mesta.

Izid angleških volitev. Dolga leta so bile na Angleškem tri približno enako močne stranke, volitve dne 29. m. m. so pa sistem treh strank zaenkrat odpravile. Konservativci so dobili veliko število mandatov, liberalci pa pridejo kot neznatna skupina v novi angleški parlament. V tem parlamentu se bo vršil boj med zastopniki velekapitala in meščanstva in med socialistično stranko, ki se na kratko imenuje tudi angleška delavska stranka ali labour. Konservativci imajo 415 mandatov, labouristi 152, liberalci 44, vse druge skupine pa 4 mandate. Poprej so imeli konservativci 258, labouristi 193, liberalci pa 158. Pri prejšnjih volitvah je bilo oddano za konservativce 5.500.000 glasov, za labouriste 4.340.000 in za liberalce 4.200.000 glasov. Sedaj so pa dobili konservativci 7.334.744, labouristi 5.463.797, liberalci 2.844.177 glasov. Te številke nam kažejo, da ima silno moderna Anglija prav zastarel volilni red. Konservativci so pridobili slaba 2 milijona glasov in imajo 159 mandatov več kot poprej, dočim so labouristi izgubili 41 mandatov, ko imajo vendar dober milijon glasov več kot pri prejšnjih volitvah. Ker so nekdanje tako močni liberalci padli na zelo malo parlamentarno skupino, bodo od sedaj naprej zastopali konservativci vse zainteresirane sloje in skupine proti zelo močnemu socialističnemu pokretu v Angliji. Konservativci so stranka, ki se ne sme soditi in tolmačiti po imenu. Liberalci so v marsičem veliko bolj nazadnjaški in velekapitalistično prevzeti kot pa stranka angleških konservativcev, ki je pravzaprav angleška narodna stranka velike prožnosti

in zelo modernega stališča. Angleška delavska stranka bo morala napeti vse sile, da izvojuje enaki in čisti volilni proporci, ker drugače bo res veljalo za Anglijo to, kar se že dolga leta povdarja v političnih krogih, namreč, da se v Angliji pametno vlada, a nespametno voli.

Po francoskem priznanju Rusije. Francoski senator de Monzi, ki je posebno sodeloval pri pogajanjih in zbližanju med Francijo in Rusijo, je izjavil, da se bodo takoj po priznanju razna vprašanja najhitreje uredila. Glede dolgov stare Rusije Franciji se bo našel kompromis. Sovjetski vladi bo vrnjeno poslopje ruskega poslanstva v Parizu in cela vojna flota, ki je internirana v Bizerti. Te vojne ladje si je doslej lastil Wrangel. Francija se bo pobrigala zlasti za to, kar imajo njeni podaniki od poprej v Rusiji na posesti in industriji. Trgovske zveze med Francijo in Rusijo, ki so bile pred vojno zelo močne, bodo dobile kmalu svojo predvojno moč in svoj predvojni obseg, zatrjuje francoski senator.

Izjava sovjetskega predsednika. Član predsedstva sovjetske vlade Rikov je izjavil povodom francoskega priznanja sovjetske Rusije: To priznanje je ponovni dokaz, da želijo evropski narodi mir. Francoski narod je svojo željo za mir pokazal že tedaj, ko je poveril vlado Herriotu in vrigel prejšnji režim, ki je stremel za vojnimi cilji. Francija je Rusijo priznala, ker so njeni gospodarski interesi to odločno zahtevali. One države, ki doslej niso uredile svojih odnosov z Rusijo, bo to francosko priznanje vspodbudilo in vznemirilo. Mnogi bodo spoznali, da so se zakasnili. Ko bo enkrat urejen sporazum z Japonsko, potem bo edino še Amerika od močnih gospodarskih sil ostala brez stikov z Rusijo. Pa tudi to ne bo moglo več dolgo trajati.

Albanija in Rusija. Albanija je Rusijo priznala in od ruske strani je že postavljen komisar Esimov za poslanika v Tirani. Albanski listi so navdušeno pozdravljali prihod ruskega zastopnika v Tirano, povdarjajoč, da je zbližanje z Rusijo začetek narodnega osvobodjenja in narodne samoodloče na Balkanu. V stike z Rusijo je stopil predsednik albanske vlade povodom svojega bivanja v Rimu potom ruskega zastopnika Krestinskega.

Panazijski pokret. Še pred vojno se je v Evropi mnogo strašilo z »žolto nevarnostjo«, pod katero se razume pohod Kitajcev, Japoncev in drugih azijskih narodov proti evropskim državam in proti celi Evropi. — Dolgoletno svetovno vojno so bili beli narodi sami med seboj in ko so se klali, so pozabili na nevarnost vzhoda. Ko je vojna nehala in ko so ruski mejaši med Evropo in Azijo izvedli revolucijo, je pa naenkrat začela Evropa zopet z veliko skrbjo gledati na razpoloženje v Aziji. Danes se zopet prav resno računa z žolto nevarnostjo. Zadnji spor med Japonsko in Ameriko radi prepovedi japonskega useljevanja je dal nekaj povod k osnovanju žoltga ali azijskega bloka. Najmodernejša država vzhoda, to je Japonska — je prevzela vodstvo tega pokreta. V Tokiju se je osnovala organizacija pod imenom »Velika Azija«, ki ima nalogo zbližati in ujediti vse azijske narode. Zveza narodov v Ženevi bo imela prav kmalu priliko razpravljati o azijskem imperikalizmu.

Dnevne novice.

Volitev novega župana v Ptuj. Proti občinskim volitvam v Ptuj ni bil vložen noben rekurz. Zato se bo prihodnjo sredo že vršila volitev župana. Razmerje strank je sledeče: Slovenski blok 20 odbornikov (JDS 7, SLS 6, NSS 5, NRS 2), Nemci in nemškutarji 4, socialisti 1. Zastopniki SLS v občinskem odboru so: prof. dr. Fran Kotnik, upravitelj hiralnice Janez Rupar, krojaški mojster Blaž Pihler, posojilnični knjigovodja in organist mestne prostiške cerkve Ferdo Fras, trgovski pomočnik I. Rajšp in davčni asistent Gustav Kos.

Iz debelega poglavja o Pašič-Pribečevićevi korupciji. Ze samo to dejstvo, ker si je Davidovičeva vlada narodnega sporazuma ter poštene uprave postavila kot svoj program: boj korupciji, je napravilo Pašič-Pribečevići bandi, ki je kradla na vse strani z balkansko drznostjo, največje nepravilike. Režimi, v katerih sta imela glavno besedo Pašič in Pribečević, so odpustili iz službe čiste, sposobne ter vestne uradnike; nastavljali pa skoz in skoz nepošteno ter nesposobne elemente, od katerih je sedaj že veliko v preiskavi, proti drugim P. P. miljenicem pa se sestavljajo obtožnice. Med glavne negovance P. P. režima spada tudi bivši veliki župan v Dubrovniku, Peter Grisogono, brat bivšega pravosodnega ministra pod P. P. vladjo dr. Grisogona. Kakor hitro je vzela državne vajeti v roke Davidovičeva vlada, je bil Grisogono kot veliki župan odstavljen. Po odslužitvi se je Grisogono zgubil iz Dubrovnika. Njegov naslednik je ugotovil, da je gospod Peter Grisogono poveril 180 tisoč državnega denarja. Za Grisogonom je bila izdana tiralica s pozivom, da se ga prime in pod varnim spremstvom preda okrognemu sodišču v Dubrovniku. Pobegli Grisogono je poskusil vse načine, kako bi celo afero zatuskal, a ni se mu posrečilo. Časopisje

javlja, da se je Grisogono radi te poneverbe skušal ustreliti, a se ga krogla ni prišla smrtno. Takih P. P. kavalirjev kot je na primer Peter Grisogono jih je še več v radikalni in policajdemokratski družbi.

Dobrovoljci bodo prisiljeni, da se izselijo iz Suhega polja. V bližini Ostjeka je imetje grofa Andreja Jankoviča, ki se imenuje Suho polje. Grof Jankovič živi v Budimpešti v zelo slabih prilikah. Za siromašni življenjski položaj grofa Jankoviča je zvedel radikalni poslanec dr. Grgin. S pomočjo svojih poverjenikov majorja Stimakoviča in ravnatelja Beševiča je kupil od Jankovičevega veleposestva 12.000 oralov za 12 milijonov D. Dr. Grgin je namreč osnoval poseben konzorcij za nakup lastelinskih posestev in v to družbo je namestil svoje zaupnike, ki so se lotili ofenzive proti grofu Jankoviču. Vse to se je doigralo pred enim letom. Po odredbah agrarne reforme bi spadal zemeljski kompleks Jankoviča pod udar agrarne reforme. Te zemlje bi ne smel nikdo kupiti. Kljub temu pa je dr. Grgin sklenil z Jankovičem pogodbo, v kateri je zabeleženo, da bo dr. Grgin izposloval dovoljenje za prodajo in se bo Jankovičeva posest proglasila kot kompleks, ki nikakor ni prikladen za kolonizacijo. Dr. Grgin bi namreč rad ustvaril posest od 6500 oralov, ostalih 5500 pa bi razparceliral ter prodal z velikanskim dobičkom. Po pogodbi je posest grofa Jankoviča kupljena za 12.000.000 din., kar znači 1000 din. za en oral. Kdor zna, koliko je danes vreden en oral najrodovitejše zemlje, ta bo tudi uvidel, da se bi izplačalo dr. Grginu plačati še enkrat 12.000.000 din., samo da bi se po radikalni navadi priplazil dote posesti. Na posesti grofa Jankoviča v Suhem polju so bili dosedaj dobrovoljci in ti se bodo morali izseliti, ako se bo dr. Grginu posrečila njegova manipulacija. Ako se bo Pašič zopet vsedel na vladni prestol, bo dr. Grgin zaslužil težke milijone, povrh bo še grofovski veleposestnik, in dobrovoljci bodo romali s trebuchom za kruhom.

Po uboju dijaka Jociča. V zadnji »Straži« smo poročali, kako je prišlo med dijakom Jocičem in novosadskimi oficirji do spopada, ki je končal z ubojem študenta. Dne 30. m. m. je dospela iz Beograda v Novi Sad posebna vojaška komisija, ki se je lotila v zvezi s politično oblastjo preiskave glede uboja dijaka Jociča. Po zaključkih dosedanje preiskave je bila aretiranih šest oficirjev. Po izpovedbi prič je smrtno mahnil s sabljo po študentu kapetan Mrak. Pogreba ubitega dijaka se je udeležilo nad 3 tisoč ljudi. Ob odprtem grobu je govorilo več govornikov, ki so vsi zahtevali kazni za ta zločin. Dijaki subotške juridične fakultete so priredili povodom tega uboja zborovanje, s katerega so poslali vojnemu ministru posebno resolucijo, ki zahteva eksemplarčno kazni za oficirje, ki so sodelovali pri uboju. Vse univerze po naši državi so dobile brzoglavni poziv, da se pridružijo tej subotški resoluciji. V celih zadevi bodo tudi poslanci iz Vojvodine vložili interpelacijo.

Čarugi bodo odvzeli za kazni slamnjačo. Jovo Stanišavljevič Čaruga je užival ter se veselil v zadnjem času v ječi raznih ugodnosti. Te dni so ga pa zalotili, kako je na nedovoljen način dopisoval. Čaruga bo radi tega kaznovan disciplinarnim potom. Za kazni mu bodo odvzeli slamnjačo, na kateri je dosedaj ležal.

Komitske akcije gredo proti koncu. Kakor znano, je sedanji notranji minister Nastas Petrovič storil vse, da bi srl razne komitske bande, ki so neprestano plenile po južnih krajih ter vznemirjale prebivalstvo. Raznim oglasom notranjega ministra proti komitom se je pridružilo tudi prebivalstvo in šlo glede preganjanja komitov oblastem na roko. Iz južnih krajev že prihajajo razveseljiva poročila, da je odpor komitske akcije mnogo slabši od poprej in je pričakovati, da bodo komitski pohodi v doglednem času nehali. Na drugi strani pa so izbruhnili med komitskimi bandami samimi prepiri in marsikateri komita je v zadnjem času prikrajšal svojega tovariša za glavo. Radi močnih pogonov od strani oblasti so komitaške bande rapršene in se skrivajo po planinah. Ako bo Nastas Petrovič še nekaj časa notranji minister, bodo hajduki izginili in ubogi narod se bo hvaležno oddahnil.

Zverina v človeški podobi. V Petrovem selu v Bački je posilil Iza Topolički 10 letno hčerko svojega sosedu in jo še povrh okužil. Te dni je bila ta zverina v človeški podobi obsojena na 3 leta ječe in na plačilo 100 tisoč dinarjev za zdravljenje posiljenega in okuženega otroka.

Izkopavanja rimskih grobov v Črni gori. Pred kratkem so začeli v okolici Duklje v Črni gori kopati in iskati rimske grobove. Izkopavanja vodijo beograjski univerzitetni profesorji.

Za utrganim konopcem — lizol. V Sarajevu je postala pred dvema mesecema vdovica neka Pavlina Bogovič. Pokojni mož je bil gostilničar in ker ni znala sama dalje voditi krčmarske obrti, je dala gostilno v najem. Po moževi smrti so opazili vsi na njej znake globoke žalosti, a nikomur se niti sanjalo ni, da bi se ženska ukvarjala s samomorilnimi nakanami. Nečega večera, kakor običajno, jo je čakala z večerjo obitelj Focht, kamor je hodila na hrano. Ker pa žene ni bilo, so šli,

Pravo

Schicht-ovo milo z znamko „Jelen“

je bilo, je in bo vedno ostalo najboljšo! Pri nakupu pazite na ime „Schicht“ in na znamko „Jelen“.

da jo poiščejo in ker le ni odprla svojih vrat, so vdrl v njeno sobo. Stopivšim v sobo se je nudił grozen prizor. V kotu je ležala vsa črna Pavlina in krog vratu konec konopca. Znaki kažejo, da se je najprej obesila, a se ji je vrv utrgala in nato je pala lizol, ki je bil bolj smrtno učinkovit kot pa konopec. Na stolu pod mizo so našli poziv davčne oblasti, da mora plačati 20.000 dinarjev davka. Njen rajni mož je bil sicer prihranil nekoliko denarja, a je posodil vso gotovino sorodnikom v Sloveniji, ki so denar naložili v neko podjetje. Pri samomorilki so našli še 3000 dinarjev.

Tatvine in vlomi v Karlovcu. V Karlovcu so razne tatvine na dnevnem redu in to po najbolj prometnih ulicah in pred nosom ter očmi »javne varnosti«. V našem listu smo že poročali, kako je bilo pred dobrimi 14 dnevi vlomljeno v trgovino zlatarja in draguljarja Bukovca in odnešenih raznih dragocenosti v skupni vrednosti preko pol milijona kron. Za temi vlomilci ni niti sledu. Sploh je v Karlovcu od preobrata sem običaj, da ne izsledijo niti jednega tatu in vlomilca. Zadnje dni so bili izvršeni zopet nič manj nego trije vlomi. Najpoprej so poskušali lopovi vlomiti v Gospodarsko zadruugo, a jih je nekdo od tam prepoznal. Za tem so imeli več sreče pri trgovini s čevlji, kjer so se pošteno preobuli. Kako je ravno lopovom sreča mila, kaže slučaj, da so še isto noč vlomili v mlin nekega Miheloca, odkoder so odnesli na prosto veliko železno blagajno, jo razbili in pobrali iz nje denar. Karlovec je postal nekak Eldorado za lopove, kjer se kretajo mirno in brez strahu pred policijo.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru priporoča sledeče knjige iz lastne zaloge: Jugoslovanski Pijemont s poštnino vred 8 D, Slovenska ženska 11 D, Moj stric in moj župnik 5 D, Gladiatori I. del 9 D, II. del 11 D, Zgodba o nevidnem človeku 8 D, Dušica I. del 17 D, V Libijski puščavi 12.50 D, Vzor človek 10.80, Pridige 31.40.

Razglednice za sv. Miklavža, Božič, Novo leto, so po nizkih cenah na razpolago v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Čč. gg. duhovnikom naznanjamo, da imamo v zalogi vsa dr. Opekova dela, razne svetopisemske pridige (Abraham, Job, Samuel), ki kažejo, kako se naj uporablja sv. pismo pri oznanjevanju božje besede in druga dela te vrste. Opozorjamo tudi na dela, ki seznanjajo dušnega pastirja z sedaj aktualnimi vprašanji na primer z vodstvom duhovnih vaj, Marijinih kongregacij, z liturgičnim gibanjem itd.

DIJAŠKA VEČERJA V MARIBORU

daje stradaljočim srednješolcem v Mariboru vsak dan toplo večerjo. Draginja je velikanska in priprosto stanovanje s hrano za dijake stane 3000 K mesečno in še več. Tako ogromnih zneskov naši srednješolci po večini ne morejo plačevati. Zato jih je veliko število izročnih stradanju in pomanjkanju. Tem stradaljočim revežem priskoči na pomoč »Dijaška večerja« v Mariboru, ki jim poskrbi vsak dan toplo večerjo. Letos se je oglasilo 79 dijakov za večerjo. Vsi so revni in potrebni, zato nismo mogli drugače, kakor da smo jih sprejeli.

79 stradaljočih revežev

imamo torej letos vsak dan na večerji. Mi zaupamo v Boga, da bo blagoslovil naše početje, ter se, kakor zdaj, zanesemo na radodarnost našega dobrega ljudstva, da nam bo z milodari pomagalo prehraniti teh 79 revežev.

Obračamo se danes v imenu revnih srednješolcev do dobrega slovenska ljudstva s pristno prošnjo, da podpira Dijaško večerjo in daruje za njo. S polno hvaležnostjo se sprejema denar pa tudi živila, kakor: krompir, fižol, žito, pšenica, rž itd. Karkoli nam pošljete, vse bo prav prišlo lačnim želedeem.

Velečastite g. duhovnike prav lepo prosimo, da nam ostanejo naklonjeni tudi zanaprej ter organizirajo pobiranje milih darov za Dijaško večerjo v Mariboru.

Člane in članice Marijinih družb ter Mladiških in Dekliških zvez kakor tudi Tretjerednike pa prosimo, da se tudi letos žrtvujejo za Dijaško večerjo ter pri vsaki priložnosti zbudijo zanimanje za njo in napravijo zbirco. Če Vas zbere radost na veselici ali žalost na sedmini, če se radujete na svatbah in gostijah ter se Vam vsaj za trenutek dobro godi, spomnite se pri takih prilikah tistih mladi ljudi, ki študirajo, pa zraven tega trpijo lakoto, ker nimajo denarja, da bi si kupili večerjo. Darujte za nje v zavesti, da z vsakim vinarjem, ki ga darujete v ta namen, pomagate utešiti glad učeči se srednješolski mladini, ki vsak dan po večerji glasno moli za vse svoje dobrotnike. Vsem darovalcem in dobrotnikom naših srednješolskih dijakov, že vnaprej ključemo: Bog povrni! Bog plačaj!

ZA DIJAŠKO VEČERJO
Dr. Anton Jerovšek.

Iz Maribora.

Delegati Kmetijske podružnice Maribor za občni zbor Kmetijske družbe v Ljubljani: 1. Gabrijel Majcen, pos. in profesor v p., Maribor, Petrovo selo; 2. dr. Anton Jerovšek, posestnik in ravnatelj Cirilove tiskarne v Mariboru; 3. Franjo Zebot, posestnik in narodni poslanec, Maribor, Loška ulica 10; 4. Marko Krajnc, posestnik in tajnik, Maribor, Gregorčičeva ulica 18; 5. Ljudevit Flucher, posestnik in župan, Sv. Peter pri Mariboru; 6. Ivan Velker, posestnik in oskrbnik, Maribor, Gajeva ulica 7; 7. Stanko Hauptman, posestnik, Rošpoh 125; 8. Jožef Kolarič, posestnik, Krčevina pri Mariboru 64. Ti delegati so bili na

občnem zboru podružnice dne 2. t. m. soglasno sprejeti. Ob tej priliki je g. Priol predaval o sadjarstvu, g. Majcen pa je zborovanje spretno vodil.

Knjižnica Prosvetne zveze v Mariboru. — Izzvani po ostrih beležkah v »Taboru« in »Jutru« glede na utočitev naše osrednje knjižnice v Mariboru, ugotavljamo sledeče: Prerekanje o Ljudski knjižnici v Mariboru med »Stražo« in »Taborom« ter »Jutrom« je zadeva, ki Prosvetne zveze v Mariboru in njene osrednje knjižnice prav nič ne tiče in ni s tem tudi v nobeni zvezi. Nikakor pa ne moremo dopustiti, da bi se podajala javnosti dejstva, ki so popolnoma neresnična ali vsaj temu slično prikrojena. Prosvetna zveza v Mariboru je naslednica bivše Slovensko krščansko socialne zveze za Slovensko Štajersko v Mariboru, ki je ustanovila v Mariboru svojo osrednjo knjižnico že leta 1907, torej v času, ko se nekaterim gospodom o zdaj toli povdarjani nujnosti in važnosti Ljudske knjižnice še ni sanjalo. Leta 1908 je imela naša knjižnica že 4370 knjig, izposodila je med 230 izposojevalcev 2320 knjig in vzdrževala poleg tega še 7 obmejnih knjižnic. Leta 1911 je knjižnica narasla na 6800 knjig, ki je izposodila 2542 knjig med 260 izposojevalcev, 620 knjig pa je priskrbela obmejnimi knjižnicam. Leta 1912 je knjižnica že imela 6946 knjig, izposodila jih je 4509 med 380 izposojevalcev, 315 knjig je dala obmejnimi knjižnicam. V letu pričetka svetovne vojne, leta 1914, pa je imela knjižnica že 7006 knjig, katerih je izposodila 3890 med 317 izposojevalcev, 393 knjig pa je zopet naklonila obmejnimi knjižnicam. Svetovna vojna pa je našo knjižnico popolnoma uničila, večina njenih knjig je prešla v roke vojakom in dijakom, tako, da smo našli leta 1918 le prazne omare, ne da bi vedeli kje iskati knjige. Povojne razmere so nam dopustile šele v letu 1923, da smo pričeli z novim delom pri osnovanju knjižnice, kar se nam je zdaj končno posrečilo iz lastne moči, ne da bi dobili pare podpore. Knjižnica pa ima zdaj zopet že 2392 del v 2837 zvezkih, tako, da smo jo mogli otvoriti, ne da bi pri tem sploh mislili na Ljudsko knjižnico v Mariboru, saj smo delali isto že prej, ko Ljudske knjižnice v Mariboru še sploh ni bilo. Poleg tega pa naša knjižnica ni samo krajevna mariborska knjižnica, temveč matica vseh v Prosvetni zvezi včlanjenih društev. Kaj pa tudi ta društva store na polju resničnega prosvetnega dela kaže to, da je imelo v poslovnem letu 1923-24 od 142 včlanjenih društev 134 društev lastne knjižnice z 51.662 knjigami. Ta društva so izposodila v tem letu 43.172 knjig in izdala za knjige 47.057.02 D. Gospoda, to so dejanska dejstva, zato prehajamo preko vseh neosnovanosti in naltcevanj mirno k svojemu resnemu in pravemu kulturno-prosvetnemu delu. — Prosvetna zveza v Mariboru.

Knjižnica Prosvetne zveze v Mariboru. Kakor smo že zadnjič javili, je knjižnica odprta vsak četrtek od 18. do 20. ure in vsako nedeljo od 11. do 12. ure predpoldne. Knjižnica je nastanjena v pisarni Prosvetne zveze Aleksandrova cesta 6 I. Zaenkrat je sicer knjižnica še nekoliko nedostatna, ker nima marsikatero lepe knjige, ki bi jo ta ali oni čitatelj mogoče žele dobili, vendar bo lahko v precejšnji meri ustregla vsakomur. Knjižnica ima 807 slovenskih leposlovnih del v 1132 zvezkih, 939 slovenskih poučnih del v 1023 zvezkih, nadalje 495 nemških knjig, hrvatske in češke knjige, pa tudi druge. Sedaj dobiva knjižnica vsako slovensko knjigo, ki izide, takoj ter je vsaka na novo izišla dobra slovenska knjiga izposojevalcem že nekaj dni po izdaji na razpolago. Članarina in izposojnina sta malenkostni. Pozivamo člane vseh krščanskosocialnih organizacij, da se knjižnici pridno poslužujejo.

Preprečena nesreča. Včeraj v nedeljo zjutraj ob sedmih je kočiral majhen fant mesarski voz z eno starejšo kobilo od kadetnice po Frankopanovi cesti. Kar mu prileti od artilerijskih vojašnic nasproti mula. Muli je cingljala veriga od vratu, očitno se je bila utrgala iz hleva ter ušla na cesto. Mula se je zagnala z vso živalsko silo v kobilo in jo začela grizti v prsa ter vrat. Kobila je začela brcat, fant je udrihal en čas z bičem po divjaški muli, nato pa med krikom izpustil vajeti in skočil z voza. Fantku se na srečo pri skoku z voza ni zgodilo nič posebnega. Kobila je zdirljala z vozom stran s ceste in zadela ob plot, da ni mogla ne naprej in ne nazaj. V ubogo kobilo se je sedaj zaganjala mula od spredaj ter od zadaj. Zbralo se je v naglici veliko ljudi, a nikdo se ni prav upal, da bi razgnal obe živali. Ko je bila kobila že čisto obgrizena ter spehana, so pridrveli po Frankopanovi ulici trije vojaki, ki so iskali ubego mulo. Nekaj časa so gledali tudi ti boj med upreženo kobilo in mulo, nato pa se je vendar enemu posrečilo, da je zagrabil mulo za lanec, vsi trije so komaj odtrgali žival od kobile, jej zažvalili gobec z verigo, vsak je odtrgal eno planko od plota, letele so balkanske klet-

vice, po muli pa so padali težki udarci skoz med potjo do hleva. Vojaki so muli njen napad na mirno kobilo pošteno vrnili. Ako bi ne bil fantek skočil pravočasno z voza, bi bila kobila zdivjala naprej po cesti, voz bi se bil prevrnil in fant bi se bil ubil. Gledalci tega prizora so bili po preprečeni nesreči vsi mnenja, da se ni nobeden videl tako divje ter krvoločne mule, kakor je bila ta. Vsak jej je privoščil od srca batine, katere so jih odštevali s plankami vojaki.

Na ustanovnem občnem zboru društva tobaknih trafikantov za mariborsko oblast s centralnim sedežem v Mariboru, ki se je vršil dne 2. novembra 1924, se je izvolil društveni odbor večinoma iz težkih invalidov, in sicer: Za predsednika Franjo Geč, podpredsednika Miloš Gnus, tajnika Franjo Kopina, blagajnika Anton Golež, odbornike Filip Hauptman, Karol Jakob, Franc Belle, Rudolf Niefegal, Andrej Muršec, za namestnike Leopoldina Nerat, Amalija Straus, preglednika Štefan Renčelj, Ante Tončič.

Odbor orlovskega odseka Maribor sporoča tem potom, da se vrši kot dosedaj vsako sredo fantovski sestanek ob pol osmi uri zvečer v društvenem prostoru, Koroška cesta 1 (bivša knjigovoznica Tiskarne sv. Cirila). Udeležba za redne člane obvezna, starešine vljudno vabljeni. Bog živi! Odbor.

Redovna telovadba za člane in starešine orlovskega odseka se vrši vsaki četrtek v gimnazijski telovadnici. Vhod iz Koroščeve ulice. Bog živi! Načelnik.

Državna borza dela v Mariboru. Pri tej borzi dela je bilo od 26. oktobra do 1. novembra 72 prostih mest prijavljenih, 170 oseb je iskalo dela, v 58 slučajih je borza dela posredovala uspešno in 9 oseb je odpotovalo. Od 1. januarja do 1. novembra 1924 pa je bilo 6355 prostih mest prijavljenih, 8771 oseb je iskalo dela, v 2923 slučajih je posredovala borza uspešno in 1345 oseb je odpotovalo.

Dušica.

Roman v treh delih. Angleški spisala B. Orczy.
Prevedel Paulus.

65

Mirno je legel spat, v poznih jutranjih urah je že bilo, in obžaloval je le to, da bo moral še štiri dni čakati.

XXI.

Potni list.

Nočni mir je legel na Richmond.

Gostje so se drug za drugim poslovili, zelo zadovoljni sami s seboj in z večerom. Francoska pevka sicer ni nastopila s svojimi pesmicami, pa večer jim je nudil toliko drugih zabav, plesa in godbe, izbranih vin in izbornih jedil, da se nihče ni mnogo zmenil za izpremembo v sporedu.

Vsi pa so enodušno priznavali, da gospa Margareta Blakeney še nikdar ni bila tako ljubezniva in dražestna ko tisti večer. Neutrudljiva se je zdela da je, za vsakega, tudi za najnižjega gosta je skrbela, za vsakogar je imela prijeten smehljaj, prijazno besedo, vse je zabavala, čeprav je imela še posebej več ko polne roke opravka s spremstvom Njegovega kraljevskega Visočanstva.

O dogodku v budoarju gostje niso mnogo govorili. Neolikano bi bilo v tistih dneh, govoriti vpričo dam o preprih med moškimi. Zato se o neljubem prizoru skoraj nič ni zvedelo v javnost. —

Končno je zadnji gost z globokim poklonom odšel in Margareta se je smela vdati lastnim mislim in se uglobiti v bridkost svoje duše.

Na misel ji je prišel gospod Andrej Foulkes.

Kdo ve zakaj —? Morebiti ker se je poslovil med zadnjimi gosti in dejal, da gre peš domov za svojo ženo, ki se je odpeljala z vozom. Percy ga je pospremil do vrtnih vrat.

Srce se ji je krčilo, ko je mislila na mladi par.

O —, ni še bilo dolgo temu, ko se je dobrodušno smejala mali Suzani, da s toliko skrbjo straži moža in ga nikamur ne pusti, — drugi člani lige pa medtem hodijo s svojim vodjem na Francosko v smrtno nevarnost, reševati žrtve krvave revolucije. Dražila je

Bujni, svilasti lasje,

po rednem umivanju glave z

„Elida“ Shampooom!

Foulkesa, da je zaljubljen mu je pravila, da je izgubil vso moštost, da nimo nobenega poguma več, kar je oženjen.

Pa zadnje dni sem se je, sama ni vedela kako in kdaj, v njeni duši oglasila napol priznana, napol pri-
tajena zavist, kadar je mislila na Suzano in na Foulkesa.

Kaka razlika med mladim parom — pa med njo in Percyjem!

Percy jo je ljubil, ljubil z vso silo svoje globoke, strastne duše. O tem ni bilo dvoma. Greh bi bil, dvo-
miti o tem.

In vendar se ji je včasih zdelo kot da ona, njegova žena, ni prva v njegovem srcu, da so njene skrbi, da je njena žalost, njen strah, — da je vse to postranska bri-
ga sredi velikih načrtov in ciljev, ki si jih je stavil za svoje življenje. In nobene moči ni imela, da bi si pri-
borila vse njegovo srce, zaman se je trudila, da bi si ga navezala nase kakor Suzana svojega Andreja. Če ga je pograbila njegova strast, je šel in nikdar ni vedela, ali se bo še kdaj vrnil —.

O —, kako je zavidala Suzano! Kako je sovražila Percyjeve pustolovščine, kako je sovražila vse tiste tujce, ki si ji jemali njegovo bližino —!

In nocoj se je močnejše ko kdaj poprej oglašalo v njeni duši srčno hrepenenje po možu.

Kako rada bi se mu vrgla v naročje, mu pošepetala na uho, koliko trpi zaradi njega, mu pripovedovala o svojih strahih in mukah, o samotnih urah, ko čaka nanj, rotila bi ga pri njegovi ljubezni do nje, naj se je usmili, naj je ne muči —.

Pa ni ga bilo —.

Druge skrbi, druge misli so polnile njegovo dušo —.

Toda kmalu se je moral vrniti. Saj ni šel daleč. Le do vrtnih vrat.

Naproti mu pojde —.

Stopila je na verando in po peščenem produ. Tod je moral priti.

Vkljub napornemu dnevu ni čutila nobene utruje-
nosti. Napeto je poslušala, da bi ujela prve glasove nje-
govih stopinj.

Da —! V rahlo šumenje reke se je vmešavalo šu-
štenje obleke, pesek je zaškrtal pod previdno umerjeni-
mi koraki. —

Obstala je, čakala.

Nekdo je prihajal. Temna postava se je izluščila iz nočnih senc.

»Kdo je?« je zaklicala Margareta.

Postava je obstala. Nato pa je naglo stopila bliže in boje glas je rekel:

»Ah, — gospa Blakeney!«

»Kdo ste —?« je vprašala Margareta odločno.

»Jaz —! Renata Candeille«, je odgovorila temna postava.

»Gospodična Candeille —?« se je začudila Mar-
gareta. »Kaj počenjate tukaj —? Sami in ob taki pozni uri!«

»Psssst —!« je šepnila Renata Candeille hlastno. Stopila je čisto blizu.

»Sama sem. Hotela sem govoriti —, s komerkoli —. Z vami, če bi bilo mogoče, gospa Blakeney —. Ni mi dalo miru —. Skrbelo me je, kaj se je zgodilo —.«

»Zgodilo —? Kdaj —? Ne razumem vas!«

»Kaj je bilo med državljanom Chauvelinom pa med vašim soprogom —.«

(Dalje prihodnjič).

Hijacinte in tulpe, kakor tudi druge č. bulčke za cvetljice pri-
poroča M. Berdajs, Maribor, Trg svobode. 678 2

Odeje, velike 145×200, dobro prešite, iz močnega rožnatega
kambrika s fino pavlo po D 220—, fini flanel porhant
D 14— in razne ostanke po skoro polovični ceni razpo-
šilja po pošti: Tekstilbazar, Ljubljana, Krekov trg. Za
hteajte novi cenik! 659 4

Predivo kupuje po najvišjih cenah ali zamenja za gotove vrvi
tvrdka Ivan N. Adamič, Maribor, Vetrinjska ul. 20. 613

Sir cenejši! Trapist kg D 27—, bohinjski kg D 50—. V. Hmelak
Maribor, stojnica Glavni trg, preje M. Lah. 670 2

Umetniške gosli na prodaj. Vpraša se pri hišniku v Cirilovi
tiskarni.

Opalograph

SAMOPRODAJA

mehanik

Ivan Legat, Maribor.

Vetrinjska ulica št. 30. — Telefon interurb. 434

priporoča svojo specialno delavnico za pisalne, računske
in kopirne stroje itd. kot edini ter najposobnejši zavod.
Zaloga novih ter rabljenih pisarniških strojev. Samopro-
daja najboljšega razmnoževalnega aparata »Opalograph«
ter njegovih originalnih potrebščin. Ustanovljeno 1919.

Josip Nekrep, tesarski mojster in podjetnik, Maribor, Sme-
tanova ulica 59, telefon št. 140, prevzame vsa dela s
točnim in cenim izdelovanjem. 465 11—1

Premog iz svojega premogokopa pri Veliki Nedelji pro-
daja Slovenska premogokopna družba z o. z. v. Ljub-
ljani, Wolfova ulica št. 1—1. 107

Strojno mizarstvo

HOCHNEGER & WIHER

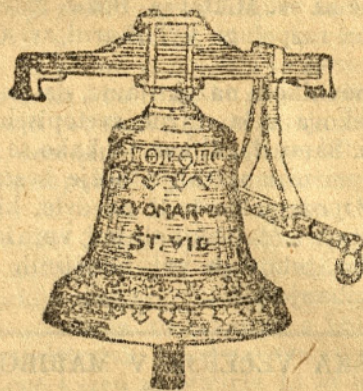
Koroška c. 53 MAR'BOR Koroška c. 53

se priporoča za izdelovanje pohištva in stavb
kakor vseh v to stroko spadajočih mizar-
skih izdelkov. — Pohištvo za sobe in pi-
sarne trajno v zalogi.

Edini izdelovatelji stiskalnic »Patent Rudl«.

Postrežba točna! Cene zmerne!

**ZVONARNA IN
LIVARNA**

ŠT. VID NAD LJUBLJANO

vliva

BRONASTE ZVONOVE

v vseh velikostih za župne cerkve, podru-
nice in kapele po najnižji cenah.

Kupuje stare in razbite zvonove po najvišjih
cenah.

CUNJE

brojaške, suknjene in platne-
ne odpadke, staro železje,
kovano in vilito, glaževino,
kakor odpadke vsake vrste
kupujem po najvišjih cenah

A. Arbeiter,

Maribor, Dravska ulica 15.

Zamenjam tudi staro železje,
katero je za uporabo, s ko-
vaškimi odpadki in vlitino.

Denar naložite

naiboljšo

pri

naivarnejšo

Spodnještajerski ljudski posojilnici r. z. z n. z.

v Mariboru, Stolna ulica št. 6,

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

Spominjajte se Dijaške večerje! Širite „Stražo“!

Zadružna gospodarska banka d. d.,

podružnica v Mariboru.

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tek. računu.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razr. loterije.